

in posteljo, ga premraženega znova zadelala v blazine in obsedela ob njem. Šele prvi petelinji klic jo je dvignil. Čudno raznežena in bridko nemirna se je splazila nazaj. Skrbljivo je pogledala po sestri, ali spi. Marta je spala. Tedaj je Marija legla in stoprv začutila, da ji lice gori. Sama sebe in svoje deklinške sramežljivosti vesela, se je nasmehnila. In tedaj so ji ugasnili tudi vsi šumi: pojoči petelin, brnenje jutranje ure iz švarcvalderice, mrtvaški črv v mrtvem lesu, rosa, utrinjajoča se z mladega listja na vrtu...

* * *

Zdajci pa jo je vrglo po koncu in je strmela. Iz sobe od svetnika je stopila površno napravljena sestra Marta z resnim, čudno zaskrbljenim licem. Trenutno je stala Marija ob njej, jo prijela krčevito za roko in vzkliknila:

»Jezus, ali je umrl?«

»Saj veš, kako,« je menila kratko Marta, se hitela obleči, ne da bi še kaj rekla. Molče je nato odšla. Marija jo je slišala klicati hlapca Jako, naj takoj zapreže. Takrat se je gospa Marija šele prebudila iz čudne slabosti in otopelosti. Videla je, da je svetel dan. Od fare je bilo čuti zvon, ki je vabil k maši. Žena je vrgla naglo obleko nase, šla nato počasi proti vratom v Oreščevo spalnico, pogledala skozi priprti vhod in planila nato naprej. Tedaj je vedela. Toneč v blazinah je hropel stari gospod, kakor da se duši. Lice mu je bilo neprirodno zardelo in zabuhlo. Zdajpajdaj se je skremžilo v tajnostni bolečini. »Gospod Frhancé,« je zastokala žena. Roka, ki mu je šla z njo čez čelo, jo je spekla. Blodno so iskale bolnikove oči v njen obraz. Ustne so se trudno razvlekale v nasmeh. Gospa Marija je slišala besede, ki jih ni umela:

»Odor suavissimus...«

Suh, vse telo starčevo pretresujoč kašelj je zapiskal bolnemu iz pljuč. Tedaj se je gospa Marija vsakdanje mirno zavedela svojega življenjskega poklica. Vdovištvo njeno je umrlo, materinstvo je znova živelo v starem telesu. Mirno je stopila po vodo, zmočila brisalko in jo ovila mehko bolniku okoli pekočih senec...

* * *

SL. 17. KRIZANJE. FRESKA IZ CERKVE S. MARIA ANTIQUA V RIMU.

Ne zameri Levkoteja, ki si otela božanskega Odiseja iz valov in morskih vrtincev, ne zameri bela božica z usmiljenim srcem, da Te vtikam v to svojo kaj malo homersko pesem! Moralo se je zgoditi. Kakor sem namreč resničnost, tako moram do zadnjega vestno beležiti zgodbo svojega junaka. Glej, pa se mu je zares zgodilo, da je Tebe, božica usmiljena, zazrl v svojem vročinskem prividu. Privid, boš vprašala, ali je privid resničnost? Je, beloudna Ti vila! Tako vsaj trdi že Lajbnič, ki dovoljuje vidni svet v pesmi ob svetu, ki vstaja v prividu, pijači in pesmi kot možni in zato vendar resničnostni svet. Da obrazovatelj le verjetno podaja in da le človek s prividom pravilno vidi! Podajam pravilno in ne vprašam dvomeč, da li ni videl in gledal junak moj pravilno. Je! Kot profesor po poklicu je gledal pravilno in videl nujno, kakor je videl. Kakor sploh more videti, občutiti in imeti star šolnik, ki je vsega sveta modrost in zlost zajel do dna — iz Homerja...

Vrglo ga je vznak in je verjel, da je pravkar splaval, kakor beremo v tej in tej knjigi nebeške odiseje, da je splaval z otoka mirne ljubezni na splavu v morje in se je zdajci nad njim v oblakih neba pojavil sirovi obraz sovražnega boga in je jezni bog